

ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ПАНДЕМИЯТА (COVID-19) ВЪРХУ СПОРТНО-РЕКРЕАЦИОННАТА ДЕЙНОСТ В КОННИЯ СПОРТ

Мария Варварук^{1*}, Васил Димитров²

¹НСА „Васил Левски“, студент в магистърска програма „Спортен мениджмънт“

²НСА „Васил Левски“, катедра „Мениджмънт и история на спорта“

ORCID

Maria Varvaruk – <https://orcid.org/0000-0002-1218-3444>

Vasil Dimitrov – <https://orcid.org/0000-0002-8214-1784>

РЕЗЮМЕ

Настоящата статия разглежда актуални проблеми, свързани с възможностите за развитие на конния спорт и съпътстващите възстановителни и рекреационни услуги в условията на пандемия от COVID-19. Последиците върху развитието на конния спорт са свързани главно с финансови проблеми, но и със засилени мерки за безопасност, с промени в организацията и реда на провеждане на спортните мероприятия. Обект на изследване са лица, практикуващи конен спорт, и състезатели от Република България и Руската Федерация. Изследователският интерес е свързан с установяване на възможности за подобряване на управлението на клубовете по конен спорт. Констатиран са прилики с аналогични загуби от COVID-19 и в други спортове.

Ключови думи: спортен мениджмънт, конен спорт, COVID-19, спортно право

IMPACT OF A PANDEMIC (COVID-19) ON SPORT AND RECREATION IN EQUESTRIAN

Maria Varvaruk¹, Vasil Dimitrov²

¹National Sports Academy „Vassil Levski“,
student in the master's program „Sports Management“

²National Sports Academy „Vassil Levski“,
Department of History and management of sport, Chief assistant

ABSTRACT

This article analyze the current problems of equestrian sport development and rehabilitation and recreation services in pandemic conditions (COVID-19). The current development of equestrian sport in pandemic period related with financial problems, strengthened safety measures and changing of sports event conduct order. The subject of the survey are persons practicing equestrian sports and athletes from the Republic of Bulgaria and the Russian Federation. The aim of research is to find ways to improve equestrian clubs management.

Key words: Sports Management, Equestrian Sport, COVID-19, Sports Law

ВЪВЕДЕНИЕ

Конният спорт се практикува от много хора в света. Някои като аматьори, други като професионални спортисти, а също и от хора с ограничени възможности и деца със сериозни заболявания като рехабилитация. Конният спорт е част от летните Олимпийски игри и има много дълга история. По въпросите, свързани с неговото развитие, са работили редица автори (Даков, 2004, 2009; Гетов, Даков, 2008; Коновалова, Кизимов, Кизимов М., 2012; Хлебосолова, 2016).

Конната езда включва различни дисциплини. Най-популярните са прескачане на препятствия, обездка и всестранна езда. Освен заниманията по конен спорт съществуват и други интересни възможности за прекарване на време с тези прекрасни животни. Освен стандартната езда на плац или в манеж, от много години се практикуват разходки с коне сред природата. Само в природен парк Витоша, който се намира много близо до София и е лесен за достъп, има шест конни маршрута. На територията на парка са изградени няколко коневръза на места, подходящи за отдих, където туристите да могат да оставят конете си и да си починат.

В създалата се ситуация, свързана с пандемията, всички спортове се оказаха засегнати от различни ограничения, като изключение не прави и конната езда. Намаление на броя на трениращите, спиране на състезанията, финансови загуби – това са най-основните проблеми по време на пандемията от COVID-19.

ЦЕЛ

Настоящата разработка има за цел да изследва последиците от пандемията върху спортно-възстановителните и състезателните дейности в конния спорт чрез анализ на отделни случаи.

МЕТОДИКА

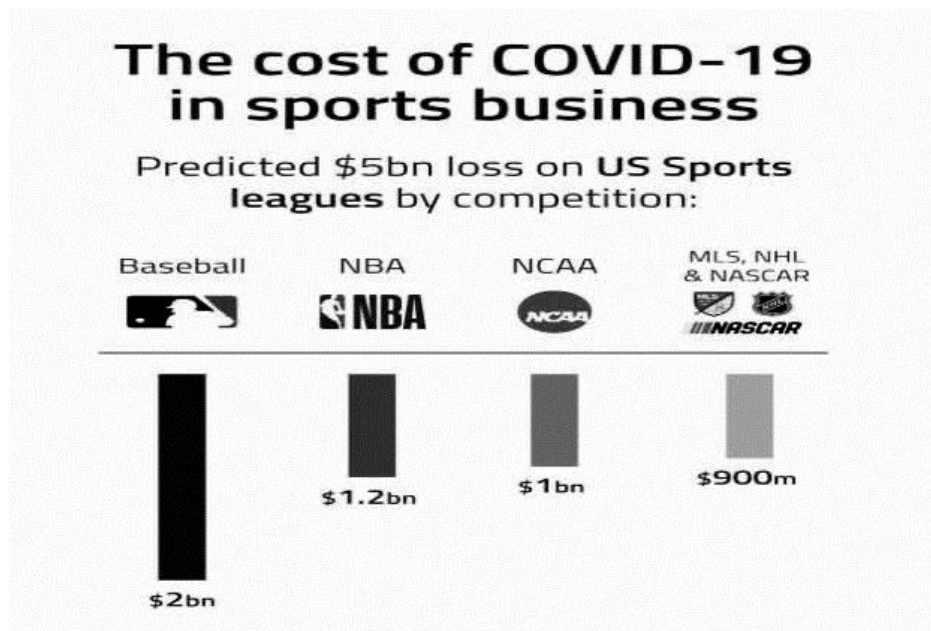
За изследването е приложена комплексна методика, която включва анализ на литературни източници във връзка с изследваната проблематика. Експертната оценка е направена с помощта на треньори и състезатели по конен спорт. Анкетното проучване е проведено сред потребители на услуги, свързани с конен спорт. Анкетата се състои от 20 въпроса, от които 15 са затворени, а останалите 5 са с отворен отговор. Броят на изследваните лица е 47. За математико-статистическа обработка са използвани „Microsoft Excel“ и „SPSS for Mac“.

РЕЗУЛТАТИ

Според Цолов (2016) производството, размяната и потреблението на специфични за спорта продукти обуславят възникването и развитието на спортния пазар. През последните години върху него сериозно влияние оказва комерсиализацията, изразила се в намирането на технологични фактори (в т.ч. технически, спортно-методически и организационно-управленски) за разработването на нови и усъвършенстване на съществуващите спортни продукти. Друг, силно влияещ фактор, произтичащ от предходния, е засилената пазарна ориентация на субектите в спорта. Спортните федерации и спортните шампионати играят ключова роля в продажбата на телевизионни, интернет и други права, свързани с излъчването и разпространението на спортни събития. Маркетингът има важно значение за осигуряването на финансова солидарност, която е един от елементите на европейския модел на спорта. Сериозни финансови загуби ще претърпят клубовете от цяла Европа, ако първенствата бъдат прекратени, а те вече са прекратени, в момента не се провеждат, парите от тв права ще бъдат с около 40% по-малко. Ако се стигне до такъв вариант, това би било тежък удар за доста от клубовете. Някои от тях формират бюджета си именно на база постъпления от телевизионните права. Тук трябва да споменем и затрудненията, които изпитват собствениците на големи компании, включително и международните корпорации, които търпят големи финансови загуби поради вируса COVID-19. Те намалят или спират финансовата си подкрепа за спорта. Към момента данните не са окончателни: загубите на Висшата лига и 20-те клуба при анулиране на сезона ще достигнат 1,2 млрд. паунда. Това са пари от продадени билети, тв права, артикули и друг маркетинг.

Испанският футбол ще загуби приблизително 678,8 милиона евро заради пандемията от коронавирус, ако двете първенства – Ла Лига и Сегунда, не продължат сезон 2019/2020. 549 млн. са загубите от липсата на телевизионно излъчване. Още около 88 млн. ще са загубите от сезонните абонаменти и около 41 млн. заради липсата от продажба на билети. Според изследване на Forbes най-сериозни ще са последиците за американския спорт (Фигура 1). Очакваната двумесечна пауза ще струва около 5 млрд. долара от продажбата на билети, концесии, спонсорства и тв права. Около 40% от тази сума, или 2 млрд. долара, ще са загубите на МЛБ. След бейзбола се нарежда баскетболът. НБА и НСАА ще се лишат съответно от 1,2 млрд. и 1 млрд. долара. НХЛ, Наскар и МЛС ще загубят общо около 900 млн. В Европа петте водещи футболни първенства ще претърпят загуби в размер на 4 млрд. евро (Фигура 2). Най-засегнатата ще е Висшата лига на Англия, която заради COVID-19 ще регистрира минус от 1,25 млрд. евро. Загубите на Ла Лига ще достигнат 950 млн. Следват Бундеслигата – 750 млн., Серия – 650 млн. и Лига 1 – 400 млн.

Загубите са колосални и невиджани досега в спорта, като прибавим и отложената Олимпиада, нещата стават наистина сериозни във финансов план, засегнати са всички спортове на всички континенти, но да се върнем в правните казуси – около тези загуби все още няма информация дали Висшата лига е застрахована от пандемии и възможно ли е анулиране на мачове, не е ясно дали и другите първенства имат такива застраховки. Интересно е, ако имат, дали ще могат застрахователите да покрият загубите, без да фалират.

Фигура 1. Загуби на американския спорт от COVID-19

Фигура 2. Загуби на Европейски първенства от COVID-19

Официално регистрирани организации, занимаващи се с обучение по конна езда и развъждане на различни видове коне, в Русия са 278.

В България общо регистрираните клубове по конен спорт са 167. От тях 76 СК са с право на глас, а 91 СК нямат това право. Всяка федерация трябва да има календар на събития и състезания за всяка година. Календарите на Руската и Българската федерация по конен спорт са представени в открит достъп в интернет. Специално за тази година има големи промени в състезателния процес заради пандемията.

Таблица 1. Сравнение на количество състезания по различни видове конен спорт в България и Русия за 2020 г.

	Обездка	Прескачане	Всестранна езда	Издръжливост	Дравинг	Волтижировка
БФКС	7	26	3	9	0	0
ФКСР	453	537	78	57	8	26

	Джигитовка	Тентпегинг	Уестърн езда	Параолимпийска обездка	Зимна всестранна езда
БФКС	0	0	0	0	0
ФКСР	16	10	2	18	7

От Таблица 1 може да видим, че в Русия се практикуват повече различни дисциплини. Най-популярната е прескачане на препятствия – и двете държави са водещи по броя на състезанията през годината. Следващият по популярността вид конна езда в Русия е обездка, а в България – издръжливост. Много е трудно да се сравняват България и Русия, защото са несъпоставими по размерите си. Всички отбелязани в таблицата състезания се провеждат само на територията на държавата. За съжаление тези данни претърпяват големи промени поради пандемията, дори и Олимпийските игри са пренесени за 2021 г. при намален капацитет от публика.

ДИСКУСИЯ

Възможно е заимстване на опита от други държави за съвместна работа, обмяна на опит и съвместно развитие в конния спорт. Има възможности за включване на НПО за развиване на хипотерапия.

Много е важно клубовете по конен спорт да се възстановят след пандемията от COVID-19 и това би било възможно с помощта на рекламата.

Местните първенства и турнири по конен спорт ще усетят най-силно финансовата криза, тъй като имат сключени договори, поети ангажименти за участие и няма да могат да си върнат загубите дори и чрез съда.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

- Загубите в конния спорт се генерират от организационни разходи, пропуснати постъпления от спонсорски договори, телевизионни права, билети и други приходи.
- Международната федерация по конен спорт (FEI) полага усилия да организира и проведе редица спортни състезания, като намаляването на загубите се предвижда да бъде компенсирано от телевизионни права и излъчване в интернет.
- На държавно ниво е необходимо да се изготвят програми за привличане на непрофесионалисти за възобновяване на тренировъчния процес.

ЛИТЕРАТУРА

Гетов, С., Даков, Л. (2008). *Коне, конница, конен спорт*. Тип-топ прес, София, с. 7–11. // Getov, S., Dakov, L. (2008). *Kone, konnitsa, konen sport*, Tip-top pres, Sofia, str. 7-11.

Даков, Л. (2009). Българският конен спорт през период 1945–1989. ИНВЕСТПРЕС-АД, София // Dakov, L. (2009) *Balgarskiyat konen sport prez period 1945-1989*, INVESTPRES-AD, Sofia.

Даков, Л. (2004). *90 години конен спорт в България (1914–2004)*. Тип-топ прес, София // Dakov, L. (2004). *90 godini konen sport v Bulgaria (1914–2004)*. Tip-top pres, Sofia.

Кизимов, И., Кизимов, М. (2012). Секреты мастерства. Воспоминания. Пособие по выезде лошади, Скифия, Санкт-Петербург // Kizimov, I., Kizimov M. (2012). *Sekrety masterstva. Vospominania. Posobie po vyezdke loshadi, Skifia, Sankt-Peterburg*.

Коновалова, Г., Хлебосолова А. (2016). Чистокровное коннозаводство в России и за рубежом, Аквариум, Москва // Konovalova G., Hlebosolova, A. (2016). *Chistokrovnoe konnozavodstvo v Rossii i za rubezhom, Akvarium, Moskva*.

Цолов, Б. (2016). *Основи на маркетинга в спорта*. БолидИнс, София // Tsolov, B. (2016). *Osnovi na marketinga v sporta, BolidIns, Sofia*.

Автор за кореспонденция:

Мария Варварук

Национална спортна академия „Васил Левски”

e-mail: varvarukmasha@gmail.com